

ՈՒՍՈՒՅՑԵՊԵՏ ԴՐ. Մ. ԲԻՏՆԵՐ

Հայագիտութիւնը բաց ի Հ. Գալէմ-
քեարեանէ կ'ողբայ նաեւ ուրիշ մեծ կորուստ մը
յանձին Ուսուցչապետ Դր. Մ. Բիտնեւրի, որ
1918ին Ապրիլ 7ին իր 48 տարեկան տակաւին
առողջ հասակին մէջ լին արդեամբ եւ վաստա-
կով փոխեցաւ յաստեացս՝ թողով իր բարե-
կամներն ու աշակերտները անմխիթար տրտմու-
թեան մէջ։ Ուսուցչապետը երկայն ժամանակէ
ի վեր տեղւոյս համալսարանին մէջ հայե-
րէնի ուսուցիչն էր եւ
իրեն շնորհիւ է որ այսօր
վիեննայի մէջ բազմաթիւ
հայերէնագէտներ կան, ու-
րոնք հայերէնի եւ առ հա-
սարակ հայութեան հայող
խնդիրներու մեծ շահա-
գրագութիւն կը ցուցը-
նեն եւ խմբագրութեանս
հետ ամենամերտ յարա-
բերութեան մէջ են։ Ասոնց
մէջն յիշատակութեան
արժանի է մանաւանդ
հայերէնի ներկայ ուսու-
ցիչը՝ Պրոֆ. Դր. Փր.
Կրելից, որ այժմ մտադիր
է մինչեւ անգամ Գեր-
մանացիներու համար գեր-
մաներէն-հայերէն քե-
րականութիւն մը հրա-
տարակել, որ եւ կը
յուսանք թէ քիչ ատենէն լոյս կը տեսնէ։

Եթէ Հանգուցեալը Հայ բանասիրութեան
մէջ չստացաւ այն հեղինակութիւնը, ինչ որ
օր, համար Հիւրշման մը եւ Մէյէ մը կը վայե-
լին այսօր, պատճառն էր գլխաւորաբար իր
բազմաձիւղ մասնագիտութիւնը։ Հայերէնի հետ
ուսուցիչ էր Բիտնեւր նաեւ պարսկերէնի, եթով-
պացերէնի, ասորերէնի եւ տաճկերէնի եւ այս
իրարու կարծեա տրամագծօրէն հակառակ լեզու-
ներուն այնպէս տիրած էր, որ շատերը նաեւ ըն-
թացիկ կը խօսէր, ինչպէս արաբերէն եւ պարս-
կերէն, որոնց՝ 1912էն ի վեր ուսուցիչ էր նաեւ
Մէօղլինգի երբեմնի կայսերական հիւպատոսա-
կան ճիւղարանին մէջ (K. k. Konsularakademie).
Հայերէնի սկզբնաւորութիւնն ըսաւ Փր. Միւլէր
հայագէտին քով, զայն սակայն կատարելագոր-

Պրոֆ. Դր. Մ. ԲԻՏՆԵՐ

ծեց Մխիթարեան Հայրերուն օգնութեամբ,
զոր եւ յետոյ ամէն պատեհ առթիւն մեծ երախ-
տագիտութեամբ կը պատմէր։ Բիտնեւրի արեւ-
ելագիտութեան մէջ ունեցած արտակարգի
հմտութեան ամենացայտուն ապացոյցն է՝ «Քրիս-
տոսի երկնառաք թուղթ», անվաւերական գրու-
թեան վրայ հրատարակած սքանչելի գործը¹,
որուն մէջ աւելի քան 30 բնագիրներ համե-
մատութեան առնուած են եւ այն՝ եօթ լեզու-
ներով, այսինքս՝ յունարէն, հայերէն, ասորե-
րէն, քարշուի, արաբերէն, եբրայեցերէն եւ
եթովպացերէն։ Այս մեծ գործին պատկը կազ-
մեց հեղինակին կարգաւոր Ուսուցչապետու-

թիւնը, որուն բարձրացաւ
1906ին՝ գործքին հրա-
տարակութենէն հազիւ
քանի մը ամիս վերջը՝
վեց տարի վերջ ալ կայ-
սերական գիտութեան ճե-
մարանին իրական անդամ
ընտրուեցաւ եւ այս բարձր
պաշտօնին մէջ մնաց մինչեւ
մահը։ Հանգուցեալը ու-
րիշ բազմաթիւ գործքեր
ալ հրատարակած է, որոնց
մէջէն ազգային տեսա-
կետէ նշանաւոր են մաս-
նաւորապէս գիւտապաշտ
եղիտներու սուրբ գրքերու
հրատարակութիւնը² եւ
1911ին Հանգիսի 25ա-
մեայ Յօրեւեանին առթիւ
Յուշարձանի մէջ գրած՝

Einige Kuriosa aus dem
armenischen Dialekte der Walachei und der
Moldau, էջ 361—368, եւն։

վիեննայի համալսարանը յանձին Պրոֆ.
Դր. Բիտնեւրի իր ամենամեծ գիտնականներէն
մէկը կորսնցուց. զայս խոստովանեցան հրապա-
րակաւ նաեւ շատ մը Ուսուցչապետներ Հան-
գուցելոյն թաղման օրը Մէօղլինգի գերեզմա-
նոցը, ուր 200էն աւելի Ուսուցչապետներ եւ
Գիտորներ եկած էին աշխարհահամալսական
կանին իրենց վերջին յարգութիւնն ընծայելու։

¹ Der vom Himmel gefallene Brief Christi zu seinen morgenländischen Versionen und Rezensionen. Denkschriften der K. k. Akademie der Wissenschaften. Wien 1905.

² Die heiligen Bücher der Jesuiten. Denkschriften der k. k. Akademie, Wien 1912.

